

Sygn. akt VII U 1139/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz

Protokolant:sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2016 r. w Warszawie

sprawy z odwołania A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 20 czerwca 2016r.,. znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 20 czerwca 2016r.,. znak (...)

w ten sposób, że przyznaje A. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2016 roku na stałe,

2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nie wydanie w terminie decyzji po uzyskaniu ostatniej okoliczności.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 czerwca 2016 r. (znak: (...)), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił ubezpieczonemu A. M. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż nie spełnia on warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), wobec uznania przez Komisję Lekarską ZUS nr (...) orzeczeniem z dnia 10 czerwca 2016 r., że nie jest on niezdolny do pracy. (decyzja z dnia 20 czerwca 2016 r., znak: (...) k. 95 a.r.).

Od powyższej decyzji A. M. złożył odwołanie, domagając się przyznania prawa do renty szkoleniowej. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że z uwagi na utratę zdrowia i brak możliwości wykonywania dotychczasowego zawodu podjął działania mające na celu przekwalifikowanie zawodowe. W tym celu odwołujący ukończył szkolenie pod nazwą: „Kurs przygotowawczy na pracownika fizycznej ochrony mienia, techniczne środki zabezpieczeń obiektów i ochrony imprez masowych”. Jednakże ośrodek, do którego ubezpieczony został skierowany w celu przekwalifikowania nie został wprowadzony do Krajowego Rejestru Szkolnictwa, co w konsekwencji oznaczało, że odwołującego pozbawiono możliwości wpisania na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej. Wobec powyższego

odwołujący wskazał, że odbyty kurs był bezcelowy i wniósł o ponowne prawo do świadczenia rentowego (odwołanie z dnia 8 lipca 2016 r. k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 1 sierpnia 2016 r., wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi organ rentowy wskazał, że ubezpieczony został w toku postępowania wyjaśniającego skierowany na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 10 czerwca 2016 r., nie stwierdziła u niego niezdolności do pracy. Z tego względu odwołujący nie spełnił warunku z art. 57 ust. 1 pkt. 1 ustawy emerytalnej. Na tej podstawie decyzją z dnia 20 czerwca 2016 r. znak: (...), organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa świadczenia. (odpowiedź na odwołanie z dnia 1 sierpnia 2016 r., k. 16 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny: A. M., urodzony w dniu (...) złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Do powyższego wniosku odwołujący załączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych oraz dokumenty potwierdzające te okresy (wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy wraz z załącznikami, k. 1 – 13 a.r.)

W dniu 16 września 2014 r. lekarz orzecznik ZUS wydał orzeczenie wskazujące, że ubezpieczony A. M. jest całkowicie niezdolny do pracy do 30 września 2015 r., zaś datą powstania całkowitej niezdolności do pracy był dzień 21 lutego 2014 r. (orzeczenie lekarza k. 30 a.r.)

W dniu 15 października 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał decyzję znak: (...) odmawiającą ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z uwagi na art. 57 ust. 1 pkt 2, gdyż w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od 21 lutego 2004 do 20 lutego 2014 r. odwołujący udowodnił okres ubezpieczeniowy wynoszący łącznie 4 lata, 10 miesięcy i 11 dni, natomiast w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku, tj. w okresie od 21 sierpnia 2004 r. do 20 sierpnia 2014 r. udowodnił łącznie 4 lata, 4 miesiące i 13 dni, zamiast wymaganych 5 lat. (decyzja z dnia 15 października 2014 r. znak: (...), k. 39 a.r.)

Na wniosek ubezpieczonego A. M. z dnia 21 października 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał ponownego przeliczenia ogólnego stażu ubezpieczeniowego i w dniu 14 listopada 2014 r. wydał decyzję znak: (...), mocą której przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 sierpnia 2014 r. do 30 września 2015 r. (wniosek o ponowne przeliczenie z dnia 21 października 2014 r., k. 40 a.r., decyzja z dnia 14 listopada 2014 r., k. 51 a.r.)

W dniu 29 lipca 2015 r. odwołujący złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS ubezpieczony został uznany za zdolnego do pracy. Następnie po wniesionym sprzeciwie do komisji lekarskiej ZUS nr (...) w dniu 12 października 2015 r. stwierdziła, że A. M. jest niezdolny do pracy, wskazując dodatkowo, że celowe jest przekwalifikowanie zawodowe z uwagi na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie. W dniu 19 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję znak: (...), w której przyznał ubezpieczonemu A. M. prawo do renty szkoleniowej od dnia 1 października 2015 r. do 31 marca 2016 r. (wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z dnia 29 lipca 2015 r., k. 54 a.r., orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 1 września 2015 r., k. 55 a.r., orzeczenie komisji lekarskiej ZUS nr (...) z dnia 12 października 2015 r., k. 58 a.r., decyzja ZUS z dnia 19 października 2015 r. znak: (...), k. 64 a.r.)

W związku z przyznaniem renty szkoleniowej ubezpieczony poddał się obowiązkowi przekwalifikowania zawodowego. Odwołujący A. M. ukończył „Kurs przygotowawczy na pracownika ochrony fizycznej mienia, techniczne środki zabezpieczeń obiektów, ochrona imprez masowych”. Kurs ten, w wymiarze 285 godzin prowadzony przez Agencję Ochrony (...) w M., umożliwił wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej. W czasie jego trwania odbył szkolenie w zakresie wykonywania zadań dla członka służby informacyjnej i porządkowej na imprezach masowych zakończony egzaminem wewnętrznym, był słuchaczem kursu obsługi monitoringu wizyjnego, który to kurs zakończył z wynikiem pozytywnym. Ubezpieczony uzyskał ponadto certyfikat potwierdzający uczestnictwo w

szkoleniu w zakresie udzielania pierwszej pomocy, zakończony pozytywnym wynikiem na egzaminie końcowym. (zaświadczenie z dnia 24 marca 2016 r. o ukończeniu kursu, k. 80 a.r., zaświadczenie o ukończeniu szkolenia nr (...) z dnia 24 marca 2016 r., k. 81 a.r., zaświadczenie o ukończeniu szkolenia nr (...) a.r., certyfikat – nr zaświadczenia: (...) z dnia 24 marca 2016 r., k. 83 a.r., zaświadczenie o przebiegu procesu przekwalifikowania zawodowego z dnia 14 kwietnia 2016 r., k. 86 a.r.)

W dniu 6 kwietnia 2016 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Następnie w dniu 9 maja 2016 r. lekarz orzecznik ZUS ustalił, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy. Na skutek wniesionego sprzeciwu komisja lekarska ZUS nr (...) w dniu 10 czerwca 2016 r. podtrzymała ustalenia lekarza orzecznika, stwierdzając że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Na tej podstawie w dniu 20 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję znak: (...), mocą której odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że A. M. nie jest niezdolny do pracy i tym samym nie spełnił warunków opisanych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z dnia 6 kwietnia 2016 r., k. 88 a.r., orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 maja 2016 r., k. 89 a.r., orzeczenie komisji lekarskiej ZUS nr (...), k. 94 a.r., decyzja z dnia 20 czerwca 2016 r., znak: (...), k. 95 a.r.)

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego, A. M. złożył odwołanie do tutejszego Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 8 lipca 2016 r. k. 2 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu pulmonologii celem ustalenia, czy wnioskodawca jest nadal niezdolny do pracy zarobkowej po 31 marca 2016 r. z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, czy jest to niezdolność częściowa lub całkowita, jeżeli tak to na jaki okres (postanowienie z dnia 8 sierpnia 2016 r. k. 19 a.s.).

W dniu 19 października 2016 r. wpłynęła opinia biegłego sądowego B. Ż., która stwierdziła, że ubezpieczony posiada obniżoną pojemność życiową płuc z powodu lobektomii górnej lewej oraz rozedmę płuc. Przyczyniają się one do zmniejszenia rezerwy oddechowej, w związku z czym niewskazany jest dla odwołującego ciężki wysiłek fizyczny. Biegła stwierdziła, że z uwagi na poziom wykształcenia oraz dotychczasowy charakter pracy odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy w związku z usunięciem płata górnego lewego płuca. Wskazała ponadto, że po przekwalifikowaniu A. M. rokuje odzyskanie całkowitej zdolności do pracy (opinia biegłego sądowego z zakresu pulmonologii B. Ż., k. 33 a.s.)

W dniu 8 listopada 2016 r. wpłynęło pismo organu rentowego, z załącznikiem w postaci pisma Przewodniczącego Komisji Lekarskich II Oddziału ZUS w W., w którym to piśmie Przewodniczący Komisji polemizuje z opinią biegłego sądowego w zakresie wniosków orzeczniczych. W ocenie Przewodniczącego odwołujący nie jest niezdolny do pracy, wobec powyższego organ rentowy wniósł o opinię uzupełniającą (pismo ZUS z dnia 8 listopada 2016 r. wraz z załącznikiem, k. 42 – 43 a.s.)

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodu z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Na podstawie art. 278 k.p.c. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu pulmonologii B. Ż. celem ustalenia stopnia zdolności do pracy odwołującego. Opinia została wydana po przeprowadzeniu badania przedmiotowego odwołującego i wnikliwej analizie całości dokumentacji medycznej zawartej zarówno w aktach sądowych, jak i aktach rentowych ubezpieczonego. Opinia biegłego została sporządzona w sposób jasny i logiczny oraz nie pozostawia wątpliwości, co do dokładnego określenia częściowej niezdolności do pracy A. M.. Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowi wystarczającą podstawę do

wydania orzeczenia kończącego postępowanie. W tych też względów Sąd nie uwzględnił wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej, gdyż biegła w swojej opinii w sposób precyzyjny odpowiedziała na pytania Sądu zawarte w postanowieniu z dnia 8 sierpnia 2016 r., a dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej przyczyniłoby się do wydłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 20 czerwca 2016 r. znak: (...) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie. Kwestią sporną niniejszego postępowania było określenie stanu zdrowia odwołującego (niezdolności do pracy) i ustalenie, czy przysługuje mu prawo do świadczenia rentowego.

W tym względzie zdaniem Sądu uzasadnione jest odwołanie się do tezy wyrażonej w orzecznictwie, według której „postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia rentowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego oraz prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej - o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalania do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy. Biegli sądowi nie zastępują lekarza orzecznika ZUS. Zgodnie z posiadaną wiedzą specjalistyczną poddają ocenie merytorycznej trafność wydanego przez niego orzeczenia o zdolności wnioskodawcy do pracy lub jej braku” (tak: wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 20 maja 2004 roku, II UK 395/03, OSNAPiUS rok 2005, Nr 3, poz. 43.).

Ponadto w myśl art. 57 ust 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 j.t. zwanej dalej „ustawą emerytalną”) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy emerytalnej). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej)” (wyrok Sądu Najwyższego 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03.). Prawo do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy przysługuje zatem w wypadku spełnienia wszystkich przesłanek z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku.

Dokonując zaś oceny przewidywanego okresu niezdolności do pracy zarobkowej bierze się pod uwagę przesłanki wynikające z treści § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. nr 273, poz. 2711), czyli charakter i stopień naruszenia sprawności organizmu oraz rokowania odzyskania zdolności do pracy. Treść powołanych przepisów obliguje do tego, aby niezdolność do pracy

rozpatrywać indywidualnie w odniesieniu do konkretnej osoby, przy uwzględnieniu jej stanów chorobowych, wieku, kwalifikacji.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe na powyższą okoliczność, dopuszczając dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu pulmonologii, jako właściwego ze względu na schorzenia ubezpieczonego. Przy ocenianiu waloru dowodowego wydanej opinii, Sąd miał na względzie, że opinia biegłego podlega, jak inne dowody ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz odróżniają ją szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłych, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłych nie jest przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji, jak dowód na stwierdzenie faktów, na podstawie kryterium prawdy i fałszu. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Sąd nie jest związany opinią biegłych i ocenia ją na równi z innymi środkami dowodowymi w ramach swobodnej oceny dowodów.

Biegły sądowy B. Ż. wskazała, że aktualny stopień nasilenia rozpoznanych u A. M. schorzeń uzasadnia kwalifikację ubezpieczonego jako osobę częściowo niezdolną do pracy ze wskazaniem, że jest to niezdolność trwała. Biegła wskazała, że lobektomia górna lewego płuca wykonana z powodu rozwoju grzybnika w marskich zmianach pogrążliczych oraz rozedma płuc była powodem zmniejszenia rezerwy oddechowej. Powoduje one u odwołującego duszności związane z wysiłkiem fizycznym, czy też chodzeniem po schodach. W związku z tym odwołujący nie jest w stanie wykonywać ciężkich prac fizycznych. Biorąc jednak pod uwagę posiadane wykształcenie i dotychczasowy charakter pracy rokuje na odzyskanie zdolności do pracy jedynie przy przekwalifikowaniu.

Sąd uznał, że można oprzeć rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie na dowodzie z opinii biegłego sądowego. Sąd Okręgowy przyjął wydane przez niego opinię sądowo – lekarską za podstawę rozstrzygnięcia niniejszej sprawy uznając, że opinia ta sporządzona przez lekarza specjalności odpowiednio dobranej do schorzenia ubezpieczonego w sposób fachowy i merytoryczny odnosi się do oceny niezdolności w płaszczyźnie medycznej. Biegły wziął pod uwagę charakter i wpływ procesów chorobowych ubezpieczonego na stan czynnościowy i sprawność ogólną organizmu oraz stopień określenia skutków schorzeń ubezpieczonego. Z treści opinii wynika, że biegły dokonał oceny stanu zdrowia na podstawie analizy akt sprawy, a następnie przeprowadził z ubezpieczonym wywiad i badanie przedmiotowe. Sąd nie powziął wątpliwości co do wniosków orzeczniczych biegłego sądowego, który przekonująco uzasadnił stanowisko. Biegły uwzględnił wykonywany przez ubezpieczonego zawód oraz posiadane kwalifikacje. Sąd nie znalazł podstaw do negowania treści opinii biegłego sądowego, czy też kwestionowania dokonanego przez niego rozpoznania. Opinia jest spójna i logiczna oraz należyście uzasadniona wobec czego brak było podstaw do jej kwestionowania.

W tym miejscu wskazać należy, że według poglądu Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2007 r., (III UK 130/06) opinia biegłych dostarcza sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe. Sąd nie może - wbrew opinii biegłych - oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu.

Sąd Okręgowy rozpoznając niniejszą sprawę miał na uwadze, że o prawie do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy decyduje taki stopień nasilenia schorzeń, który czyni osobę ubezpieconą całkowicie niezdolną do pracy. Aktualnie stopień nasilenia rozpoznanych u A. M. schorzeń, takiego twierdzenia nie uzasadnia, aczkolwiek zgodnie z opinią biegłego sądowego z zakresu pulmonologii B. Ż., uzasadnia uznanie go za osobę trwale częściowo niezdolną do pracy. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało zatem, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy, ubezpieczony spełnia ponadto pozostałe przesłanki do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określone w art. 57 Ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony jest osobą częściowo niezdolną do pracy i przysługuje mu prawo świadczenia rentowego od dnia

1 kwietnia 2016 r. na stałe – biorąc pod uwagę datę złożenia wniosku w dniu 6 kwietnia 2016 roku. Z tego względu, uznając odwołanie ubezpieczonego za uzasadnione, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 20 czerwca 2016 r., znak: (...), o czym orzekł w sentencji wyroku w pkt 1 na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

W myśl przepisu art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwzględnieniem tego, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a).

Z przedstawionego stanu prawnego wynika, że jeżeli dla stwierdzenia uprawnień do świadczenia wymaga się wydania decyzji, termin do jej wydania biegnie od daty wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, co dotyczy także ponownego ustalenia prawa

do świadczenia. Przez wyjaśnienie "ostatniej niezbędnej okoliczności" trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 Nr 20, poz. 501), a zatem w tym ostatnim przypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu Okręgowego była możliwa prawidłowa ocena stanu zdrowia odwołującej już na etapie postępowania orzeczniczego, o czym bezspornie świadczy orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 5 listopada 2015 roku, który stwierdził u odwołującej się częściową niezdolność do pracy trwale. Orzeczenie to nie zostało zakwestionowane w trybie nadzoru przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy wziął ponadto pod uwagę pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r. (III UK 110/11) zgodnie z którym, wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy oraz jego kontrola dokonywana przez głównego lekarza orzecznika oddziału, stanowią niezbędne etapy postępowania prowadzonego przez organ rentowy w sprawach o świadczenia rentowe.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy uznał jednak, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności w myśl wskazane wyżej przepisu Ustawy. Sąd jest zdania, iż ustalenie dla wnioskodawcy prawa do świadczenia wymagało przeprowadzenia postępowania sądowego, poprzez opuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu pulmonologii. Dopiero analiza tego materiału dowodowego i jego konfrontacja z materiałem dowodowym w postaci dokumentów znajdujących się w aktach rentowych pozwoliła na ustalenie prawa ubezpieczonego do wnioskowanego świadczenia. Z tych właśnie przyczyn Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt. 2 wyroku.